

3.11.2015

Hallinto- ja turvallisuusjaosto 4.11.2015

PL 27: Puolustusministeriön hallinnonalan osuus valtion vuoden 2016
talousarvioesityksessä ja sitä täydentävä esitys sekä PLM:n hallinnonalan
kipupisteet

1 Hallinnonalan määrärahat (n. 2,9 Mrd. euroa)

	HE TAE 2016	TAET 2016 muutos	PLM TAET 2016
27. PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	1 000 €	1 000 €	1 000 €
27.01.01 Puolustusministeriön toimintamenot (2v smr)	15 334	-32	15 302
27.01.21 Puolustusministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (2v smr)	2 875		2 875
27.01.29 Puolustusministeriön hallinnonalan arvonnäkövero- ja arvonnäköveromenot (amr)	367 369		367 369
27.10.01 Puolustusvoimien toimintamenot (2v smr)	1 866 418	51 000	1 917 418
27.10.18 Puolustusmateriaalihankinnat (3v smr)	593 735	-51 000	542 735
27.10.19 Hawk Mk 51 -koneiden modifiointi (3v smr)	2 000		2 000
27.10.50 Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukeminen (kmr)	1 629		1 629
27.30.20 Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot (2v smr)	36 557		36 557
27.30.95 Kurssivaihtelut (amr)	10		10
Yhteensä	2 885 927	-32	2 885 895

Vuonna 2016 PLM:n pääluokan menojen osuuden n. 2,9 mrd. euroa arvioidaan olevan bruttokansantuotteesta 1,37 % ja valtion budjettitalouden menoista 5,3 % (tiedot perustuvat hallituksen talousarvioesitykseen 28.9.2015). Puolustusministeriön vuoden 2016 talousarvioesityksen täydennys vähentää puolustusministeriön toimintamenoja 32 000 eurolla. Vähennys aiheutuu määrärahasiirrosta momentille 23.01.01, koska valtioneuvoston hallintoyksikön perustamisesta aiheutuneita palkkaus- ja muita menoja on tarkistettu toteuman mukaisiksi.

Puolustusvoimat on tänä vuonna palauttanut vuosien 2012–2014 jälkeen toimintansa (kertausharjoitukset, maastovuorokaudet, lentotunnit ja alusvuorokaudet) tehtävien ja suorituskykyisten joukkojen tuottamisen edellyttämälle tasolle.

Suomen alueellisesta koskemattomuudesta huolehditaan muuttuneessa toimintaympäristössä siitä huolimatta, että hallitusohjelman mukaiset toimintameno- ja -tulo-vaikutukset puolustusvoimien toimintaan.

2 Puolustusvoimien materiaalsen valmiuden menot (n. 1 Mrd. euroa)

Materiaalsen valmiuden menojen osuutta sotilaallisen maanpuolustuksen menoista (=puolustusmateriaalihankinnat + puolustusvoimien toimintamenot) seurataan puolustusvoimauudistuksen yhteydessä määritellyillä kriteereillä. Materiaalsen valmiuden menoihin lasketaan puolustusmateriaalihankintojen ohella puolustusvoimien toimintamenoihin sisältyvät materiaalin kunnossapidon ja joukkojen varustamisen menot (pl. palkat).

3.11.2015

Miljoonaa euroa	2012 Toteuma	2013 Toteuma	2014 Toteuma	2015 Arvio	2016 HE TAE	2016 PLM TAET
Materiaalisen valmiuden menot yhteensä	865,4	912,8	732,3	777,8	998,6	998,6
- Puolustusmateriaalihankinnat	615,4	646,8	433,3	420,8	593,7	542,7
- Toimintamenoihin sisältyvät materiaalin kunnossapidon ja joukkojen varustamisen menot (pl. palkat)	250,0	266,0	299,0	357,0	404,9	455,9
Sotilaallisen maanpuolustuksen menot *) **)	2 347,1	2 406,4	2 290,9	2 263,9	2 462,1	2 462,1
Materiaalisen valmiuden menojen osuus sotilaallisen maanpuolustuksen menoista (%)	36,9 %	37,9 %	32,0 %	34,4 %	40,6 %	40,6 %

*) Ei sisällä maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukemiseen liittyviä menoja (n. 2 milj. euroa/vuosi).

**) Ei sisällä hankinnoista aiheutuvia arvonlisäveromenoja

Puolustusministeriö on esittänyt vuoden 2016 talousarvioesityksen täydennyksessä 51 milj. euron määrärahasiirtoa puolustusmateriaalihankinnoista puolustusvoimien toimintamenoihin. Siirrettävä määräraha on tarkoitettu toimintamomentille budjetoitaviin materiaalisen valmiuden menoihin eli varustamiseen ja materiaalin kunnossapitoon kuten varaosiin. Määrärahasiirrolla pyritään ylläpitämään nykyisen tasoista toiminnallista valmiutta, jota nykyinen muuttunut turvallisuusympäristö edellyttää.

Materiaalisen valmiuden menojen kehitystä tarkasteltaessa tulee huomata, että puolustus-materiaalihankintojen toimitus- ja maksuaikataulut vaikuttavat hyvin keskeisesti siihen, mikä on puolustusmateriaalihankinnoista aiheutuvien menojen määrä kunakin vuonna.

Varaosavaje ja kumppanuus

Materiaalin kunnossapitomenot sisältävät Kunnossapidon kumppanuus (Millog Oy) - tilausvaltuuden menot. Tilausvaltuuden vuosiosuus on 99,9 milj. euroa vuonna 2015 ja 99,2 milj. euroa vuonna 2016. Vuoden 2015 alussa toteutettu kunnossapidon kumppanuuden laajennus näkyy kulurakenteen muutoksena siten, että se kasvattaa ostopalveluja (n. 40 milj. euroa/vuosi) ja vähentää vastaavasti puolustusvoimien palkkausmenoja.

Kumppanuus on merkittävä tekijä varaosahuollossa. Maavoimien osalta suurimman osan varaosahankinnoista toteuttaa nykyisin Millog Oy. Kumppanoituminen teollisuuden kanssa kehittää materiaalitoimintaa ja saa aikaan tehokkaamman varaosien hallinnan ja seurannan. Lisäksi varaosahuollossa pyritään hyödyntämään monikansallisia yhteistyöjärjestelyjä.

Pääesikunta on arvioinut, että kaikkia materiaalin kunnossapidon määrärahoihin liittyviä paineita ei pystytä kattamaan vaan kunnossapitoon jää vaje tarvelaskelmaan nähden. Varaosavajeen kasvu ei vielä vuonna 2016 vaaranna toiminnan tasoa. Kunnossapidon rahoitustarve kasvaa, kun uusia entistä teknisempiä järjestelmiä otetaan käyttöön. Aiemmin itse tehty kunnossapitotyö korvautuu kalliimmilla huoltosopimuksilla ja varaosilla.

3 Varusmieskoulutus ja kertausharjoitukset

Puolustusvoimat turvaa koulutustapahtumien ja harjoitusten laadukkaan toteuttamisen käytössä olevien resurssien puitteissa vuonna 2016. Varusmiesten sotaharjoitusvuorokaudet pyritään ylläpitämään suunnitellulla 35 sotaharjoitusperusteisen maastovuorokauden tasolla ja reservin koulutuksen osalta voidaan ylläpitää 18 000 koulutetun reserviläisen vuosittainen taso.

3.11.2015

4 Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen 2016 (PVKEH 2016) –tilausvaltuus 182,276 milj. euroa

Puolustusministeriön vuoden 2016 talousarvion täydennyksessä Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen 2016 (PVKEH 2016) –tilausvaltuuden enimmäismäärä esitetään vähennettäväksi 131,824 milj. eurolla 314,1 milj. eurosta 182,276 milj. euroon vuosina 2016–2020. Valtuuden suunnitteluperusteet ovat tarkentuneet ja tilausvaltuudella hankittavaksi suunnitellut hankinnat eivät edellytä tilausvaltuutta.

PVKEH 2016 -tilausvaltuudella on tarkoitus hankkia mm. meritedustelukomppanioiden varustusta, ilmapuolustuksen tulenkäytön johtamisjärjestelmän kehittämistä, pitkän kantaman ampumatarvikkeita, Leopard 2A6 –taistelupanssarivaunujen osajärjestelmien täydentämistä, Jurmo-luokan venekaluston peruskorjausta sekä Hornet- ja Hawk-kaluston elinkaaren päivitystä.

5 Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukeminen

Hallitusohjelman mukainen järjestöille ja yhteisöille kohdistettu valtionapusäästö kohdentuu PLM:n hallinnonalan valtionapumomentin 27.10.50 määrärahaan 0,249 milj. euron vähennyksenä vuonna 2016. Säästö tulee kohdistumaan pääosin suurimpaan tuen saajaan eli Maanpuolustuskoulutusyhdistykseen, joka tarjoaa kustannustehokasta koulutustoimintaa ympäri Suomen. MPK ei pysty tulevalle rahoitustasolleen mm. vastaamaan turvallisuusympäristön muutoksesta aiheutuneeseen lisäkoulutustarpeeseen. Lisäksi valtionavun myöntäminen pienemmille järjestöille todennäköisesti loppuu kokonaan (Maanpuolustusnaisten liitto ry ja Suomen sotahistorian komissio ry).

Puolustusvaliokunta esittää lausunnossaan valtiovarainvaliokunnalle, että MPK:n valtionapuosuutta tarkistettaisiin myös nyt ylöspäin, jotta toiminnan jatkuvuus pystyttäisiin turvaamaan (PuVL 3/2015). Eduskunta on tehnyt myös aikaisempina vuosina lisäyksiä ko. määrärahaan. Viimeksi vuoden 2015 talousarvion eduskuntakäsittelyn yhteydessä momentille lisättiin 150 000 euroa kohdistettuna Maanpuolustuskoulutusyhdistykselle.

6 Sotilaallinen kriisinhallinta

Hallitusohjelman mukaan Suomi jatkaa aktiivista osallistumista kansainväliseen kriisinhallintaan. Sotilaallisen kriisinhallinnan momenteille on kohdistettu 5 milj. euron säästö vuodelle 2016. Sotilaalliseen kriisinhallintaan osallistumisen tärkeimpänä hyötynä on puolustusvoimien suorituskykyjen - koulutuksen, kaluston ja taktiikoiden - kehittäminen vaativissa olosuhteissa. Vuoden 2016 alussa Suomi osallistuu 12 sotilaallisen kriisinhallinnan operaatioon vajaalla 500 sotilaalla.

Libanonin UNIFIL-operaatio on Suomen tärkein kriisinhallinnan joukkokontribuutio. Libanonin kriisinhallintajoukon kulut ovat vuonna 2016 noin 44 % koko sotilaallisen kriisinhallinnan budjetista. Jatkuvuutena kulut pienenevät merkittävästi. Kustannuksiltaan seuraavaksi suurimmat operaatiot ovat Afganistanin RS-operaatio sekä Irakin koulutusoperaatio, jotka molemmat edustavat noin 10 % kokonaisbudjetista.

Vuonna 2016 Suomen osallistumisen Afganistanissa on tarkoitus keskittyä Kabuliin vahvuuden samalla supistuessa. Suomen osallistumisesta Afganistanin operaatioon vuoden 2016 jälkeen ei ole tehty suunnitelmaa tai päätöstä. Suomi seuraa Afganistanin tilannetta ja tarkastelee niitä erikseen, mikäli konkreettisia pyyntöjä Suomelle tulee.

Puolustusministeriö esitti talousarvion täydennysesityksessään uutena Välimeren operaation menoihin 303 000 euroa sekä Afganistanin operaatioon lisäystä 228 000 euroa ja Porin prikaatin kriha-tukikohdan kehittämiseen 115 000 euroa. Määrärahamuutokset yhteensä 646 000 euroa on rahoitettu varalla-kohdasta.